

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუასკ. ნა, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე
№ 79
3 ნოემბერი 2017 წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება - ტყავის გადამამუშავებელი საწარმოს აღდგენა-რეკონსტრუქცია და ექსპლუატაცია;
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი - ქ.ქუთაისში, ლესელიძის ქუჩის მიმდებარედ ნაკვეთ 1-ში (საკადასტრო კოდი 03.02.24.522);
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა - ქ.ქუთაისში, ლესელიძის ქუჩის მიმდებარედ ნაკვეთ 1-ში (საკადასტრო კოდი 03.02.24.522);
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი - 20.010.2017წ;
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ - შპს „სამნი“.

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ, წარმოდგენილია, ქალაქ ქუთაისში შპს „ბაჯო“ ტყავის გადამამუშავებელი საწარმოს აღდგენა-რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

შპს „ბაჯო“-ს (ს/კ 212671107), დაგეგმილი აქვს მის საკუთრებაში არსებული გასული საუკუნის 80-იან წლებში აგებული ტყავის გადამამუშავებელი საწარმოს აღდგენა-რეკონსტრუქცია. საწარმო მდებარეობს ქ.ქუთაისში, ლესელიძის ქუჩის მიმდებარედ ნაკვეთ 1-ში (საკადასტრო კოდი 03.02.24.522). ნაკვეთი არასასოფო-სამეურნეო დანიშნულებისაა და იჯარით არის აღებული გოჩა გრძელიშვილისაგან (პ/ნ 60003001201). საწარმო მდ. რიონიდან დაშორებულია 50მ-ით, ხოლო უახლოესი საცხოვრებელი სახლიდან 130მ-ით. საწარმოს სამხრეთით 400მ-ში განთავსებულია ქვიშა-ხრემის სამსხვრევი საწარმო.

შპს „ბაჯო“-ს ბიზნეს-გეგმის შესაბამისად გათვალისწინებულია ტყავის წარმოების აღდგენა-რეკონსტრუქცია. წელიწადში იგეგმება 50ტ ტყავის გადამამუშავება, რომლისგანაც ნავარაუდებია 40ტ პროდუქციის (გამოყვანილი ტყავი) მიღება.

ტყავის დამამუშავების პროცესი მოიცავს: დაღობვა, ბეწვის გაცლა, გამოტუტვა, გლემურძის აცლა, ნაცრის მოცილება, დარბილება, თრიმვლა, ტყავის გაყოფა-გაორება, გარანდვა, მეორადი თრიმვლა, შევსება, გაცხიმოვნება, შრობა, დანამვა, შეღებვა, დაწნეხვა.

იმ შემთხვევაში, როცა საწარმოს ტყავი მიეწოდება დაკონსერვებულ მდგომარეობაში ტყავის წარმოების პირველი ეტაპი ითვალისწინებს ნედლეულის წყლით დამამუშავებას. ამის მიზანია - ტყავის გაწყლოვანებულობის და მიკროსტრუქტურის მაქსიმალური აღდგენა. ამ დროს ხდება მაკონსერვებელი ნივთიერებების, სისხლის, ჭუჭყის, ხსნადი ცილების (ალბუმინები და გლობულინები) მოცულობა. დაღობვის დროს გამოიყენება ანტისეპტიკური საშუალებები და გაწყლოვანებულობის მაძლიერებელი (NaCl, ZnCl₂, Na₂SiF₆, ზან). დაღობვის პროცესში ტყავის კოლაგენი შედის ურთიერთმოქმედებაში წყალთან და ამ დროს ხდება მოლეკულათშორისი გაჯირჯვება.

შემდეგ ოპერაციას წარმოადგენს ბეწვის მოცილება (ტყავის ნაცარტუტაში გამოყვანა). აღნიშნული პროცესის დროს ხდება თმის/ბეწვის და ეპიდერმისის კანთან (დერმასთან) კავშირის შესუსტება, რაც უზრუნველყოფს მათი შემდგომი მექანიკური ან ქიმიური მოცილება; კანის (დერმის) სტრუქტურის შეცვლა (სტრუქტურის გაფხვიერება, განსოლვა) საჭირო თვისებების მისაღებად. პროცესის დროს გამოიყენება გოგირდოვანი ნატრიუმი და Ca(OH)₂ ტყავის კანქვეშა უჯრედების მოცილება (გლემურძის აცლა) ხორციელდება მზრუნავ ლილეებიან სპეციალურ დანადგარზე.

ამის შემდეგ ხდება ნედლეულის გასუფთავება კირისა და ზედმეტი წარმონაქმნებისაგან (ნაცრის მოცილება). ეს ოპერაცია ტარდება დაკიდულ დოლში (NH₄)₂SO₄-ს დამატებით.

ამ ოპერაციასთან შეთავსებულია დარბილების ოპერაცია, რაც ითვალისწინება ნედლეულის ხანმოკლე დამამუშავებას ფერმენტული ექსტრაქტით. შედეგად მიიღება ტყავის რბილი, პლასტიური და გლუვი ზედაპირი. ამ მიზნით, ტყავის წარმოებაში გამოიყენება მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის პანკრეასი.

ტექნოლოგიური პროცესის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ოპერაცია თრიმვლაა. ამ პროცესის შედეგად ტყავის ნედლეული იძენს მდგრადობას ფერმენტების და სხვადასხვა ჰიდროლიზური აგენტების მიმართ, გაჯირჯვის თვისება მცირდება, იზრდება ხარშვის ტემპერატურა, მატულობს

ფორიანობა გაშრობის შემდეგ, ტყავის მოცულობა, ფართობი და სისქე ნაკლებად მცირდება. ზოგადად ამ პროცესზე და გამოყენებული ნაერთების შემადგენლობაზე დამოკიდებულია ტყავის ან ბეწვის შემდგომი საექსპლუატაციო თვისებები.

ტყავის თრიმლის ოპერაციებში ფართოდ გამოიყენება ქრომის ძირითადი მარილები. ასევე ხშირად გამოიყენება ბუნებრივი, მცენარეული წარმოშობის, სათრამლავი - ტანიდი, და სინთეტიკური სათრამლავი - სინტანი. თეთრი ტყავის წარმოებისთვის გამოიყენება ალუმინის და ტიტანის ნაერთების შემცველი სათრამლავი. კარგად დამუშავებულ ტყავის ნახევარფაბრიკატის ხარშვის ტემპერატურა 100°C-ზე მეტია (ამას ადგენენ სპეციალური ანალიზის საშუალებით). თრიმლის შემდეგ გათვალისწინებულია მექანიკური გაწურვის ოპერაცია, რის შედეგად მიიღება ნახევარფაბრიკატი.

შემდეგ ოპერაციას წარმოადგენს ტყავის გაყოფა-გაორება სპეციალური დანადგარის მეშვეობით. მისი მიზანია განსაზღვრული სისქის მქონე ტყავის მიღება.

გაორების შემდეგ, გათვალისწინებულია მექანიკური გარანდვის ოპერაცია, რომლის მიზანია ნახევარფაბრიკატის სისქის გასწორება და სუფთა და გლუვი უკანა მხარის მიღება. ამ ოპერაციის დროს ნახევარფაბრიკატის ფართობი იზრდება, რადგან ტყავი იჭიმება.

ქრომის ტყავის სისქის მომატების მიზნით, გათვალისწინებულია მეორადი თრიმვლა მცენარეული ან სინთეტიკური სათრამლავების გამოყენებით. სისქის მომატების გარდა, ამ პროცესის შედეგად ტყავი უფრო პლასტიური ხდება, ტვიფრის პროცესი იოლდება, ხოლო მიღებული ამოტვიფრული ნახატი უფრო გამძლეა. უფრო მკვრივი, სავსე და წყალგამძლე ტყავის მიღებისათვის ხდება შევსება.

გაცხიმოვნების დროს ხდება ტყავის ბოჭკოების ცალკეული ჯგუფების შემოგარსვა ცხიმოვანი ფენით. ამის გარდა, ზოგიერთი ცხიმი მტკიცედ უკავშირდება ტყავს და მოქმედებს მასზე, როგორც დამატებითი სათრამლავი. შედეგად, ტყავი ხდება უფრო რბილი და ელასტიური.

შემდეგი ოპერაციების ჩატარებისათვის აუცილებელია შრობა და დანამვა. შრობის დროს ხდება ტყავის ქსოვილის საბოლოო ფორმირება. შრობა ტარდება კონვექციური ან საკონტაქტო-ვაკუუმური ხერხით. შრობის შემდეგ ტყავის ტენიანობა შეადგენს 10-16%-ს.

ზოგიერთ შემთხვევაში, მაგალითად სხვადასხვა მექანიკური ოპერაციის წარმოებისთვის, საჭიროა ნახევარფაბრიკატის ტენიანობის მომატება.

ტყავის გამოყვანის პროცესში მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია ზედაპირის შეღებვის ოპერაციას. სპეციალური საღებავი ქმნის ერთგვარ აფსკს, რის შედეგად ტყავის ზედაპირი ხდება პრიალა, თანაბარი შეფერილობის, საღებავი ფარავს უმნიშვნელო დეფექტებს და იმის გარდა, რომ ტყავი იძენს ლამაზს სახეს, ეს აფსკი იცავს მას გარე ატმოსფერული ზემოქმედებისაგან, მცირდება ორთქლის და ჰაერის გამტარუნარიანობა. განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა ენიჭება ამ ოპერაციას უხეში „ნახატის“ ან ზედაპირზე დეფექტების მქონე ტყავის დამუშავების დროს. ოპერაცია ხორციელდება სპეციალური აგრეგატების მეშვეობით.

ტყავის გამოყვანის პროცესში დაწნეხვის ოპერაცია ტარდება რამდენიმეჯერ. მისი დანიშნულებაა მოთხოვნილი გარეგნული სახისა და ტყავის საჭირო თვისებების მიღება, ზედაპირის მომზადება ხელოვნური საფარის დატანისათვის.

საწარმოში წყალი გამოიყენება სასმელ-სამეურნეო და ტექნოლოგიური დანიშნულებით. სასმელად გამოიყენება ჩამოსხმული წყაროს წყალი. სამეურნეო წყლის მიღება მოხდება საწარმოს სამხრეთით ჩამომავალი უსახელო დელედან, მდ. რიონიდან 90 მ-ში (X=311655 ; Y=468555) და ტერიტორიაზე

არსებული ჭიდან, რისთვისაც შეტანილია განაცხადი მიწისქვეშა მტკნარი წყლის მოპოვების ლიცენზიის მისაღებად.

საკვლევი საწარმო განთავსებულია ქუთაისის ადმინისტრაციულ საზღვრებში. უშუალოდ ობიექტის სიახლოვეს დომინირებს კულტურული ლანდშაფტი, რომლის ძირითადი ნაწილი ჩამოყალიბდა მეოცე საუკუნის 80-ან წლებში ანთროპოგენური ზემოქმედების შედეგად. საკვლევი საწარმოს ტერიტორიაზე ზღვის ნოტიო სუბტროპიკული ჰავაა. საპროექტო ნაკვეთი და მიმდებარე ტერიტორია გეომორფოლოგიურად ვაკე რელიეფის მქონეა, განლაგებული მდ. რიონის მარჯვენა სანაპიროს ჭალის ტერასაზე. საკვლევ ტერიტორიაზე რელიეფის ბუნებრივი ფორმები ნაკლებად არის განვითარებული, იგი სახეცვლილია ადამიანის მრავალწლიანი სამეურნეო საქმიანობის შედეგად. ქ.ქუთაისი მდებარეობს 8 ბალიანი სეისმურობის ზონაში. უშუალოდ საკვლევი ტერიტორიის ფარგლებში საშიში გეოდინამიკური პროცესების თვალსაზრისით საყურადღებო უბნები არ გამოვლენილა და მოსალოდნელიც არ არის.

საწარმოს მიმდებარედ გვხვდება თხემლის კორომი, უშუალოდ ქარხნის ტერიტორიაზე განთავსებულია ხილის ხეები. საკვლევი ტერიტორია მდებარეობს მნიშვნელოვანი ანთროპოგენული დატვირთვის მქონე ურბანულ ტერიტორიაზე, შესაბამისად აქ არ შეინიშნება ცხოველთა მრავალფეროვნება. ირგვლივ მდებარე მცხოვრებთა გამოკითხვისა და პროექტის მომზადების პროცესში საწარმოს მიმდებარე ტერიტორიის დათვალიერებისას მტაცებელი ცხოველების არსებობა არ დაფიქსირებულა.

დაშორებული შპს „ბაჯო“-ს ტყავის გადამამუშავებელი საწარმოდან ისტორიულ-კულტურული და არქეოლოგიური ძეგლები მნიშვნელოვანი მანძილით არიან დაშორებული. ამდენად არ არის მოსალოდნელი მათზე საპროექტო საწარმოს უარყოფითი ზემოქმედება.

წარმოდგენილ გზშ-ს ანგარიშთან ერთად შ.პ.ს. "ბაჯოს" ტყავის გადამამუშავებელი საწარმოს შეთანხმებულ აქვს ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის (ზდგ) ნორმების პროექტი და ასევე შეთანხმებული ჩამდინარე წყლებთან ერთად ზედაპირული წყლის ობიექტში ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზ.დ.ჩ.) ნორმების პროექტი.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია საწარმოს განთავსების ადგილის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი; სოციალურ-ეკონომიკური პირობები, საქმიანობით გამოწვეული ზეგავლენის წყაროების, სახეებისა და ობიექტების დადგენა, საქმიანობის პროცესში შესაძლო ავარიული სიტუაციების ალბათობის განსაზღვრა და მათი მოსალოდნელი შედეგის ანალიზი, ნარჩენების მართვა და მოსალოდნელი ზემოქმედება, გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ნეგატიური ზემოქმედების შემცირებისა და თავიდან აცილების გზები, საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში გარემოს პირვანდელ სახემდე აღდგენა, საქმიანობის გარემოსდაცვითი მონიტორინგი, დაგეგმილი საქმიანობის ეკოლოგიური, სოციალური და ეკონომიკური შედეგების შეფასება.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად ექსპერტების მიერ გამოთქმული შენიშვნები საფუძვლად უდევს წინამდებარე დასკვნის III თავს.

III. პირობები

საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია:

1. მშენებლობა და ექსპლუატაცია განახორციელოს წარმოდგენილი გზშ-ს ანგარიშის, შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღბათობის განსაზღვრის და მათი მოსალოდნელი შედეგის ანალიზის, გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ნეგატიური ზემოქმედების შემცირების და თავიდან აცილების გზების, საქმიანობის გარემოსდაცვითი მონიტორინგის შესრულება;
2. მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროცესში უზრუნველყოს ზედაპირული წყლის ობიექტებში ჩამდინარე წყლებთან ერთად ჩაშვებულ დამაბინძურებელ ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები ჩაშვების (ზდჩ) ნორმების პროექტით და ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტით გათვალისწინებული პირობების დაცვა;
3. დაიცვას „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის N424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნები;
4. უზრუნველყოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ნარჩენების მართვის გეგმის შემუშავება და შეთანხმება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს 2015 წლის 4 აგვისტოს N211 ბრძანების შესაბამისად.
5. სამშენებლო სამუშაოების დაწყების, დასრულებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს;
6. ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში დასკვნის გადაცემა განახორციელოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

IV. დასკვნა

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ წარმოდგენილი, ქალაქ ქუთაისში შპს „ბაჯოს“ ტყავის გადამამუშავებელი საწარმოს აღდგენა-რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია მხოლოდ წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობების დაცვით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტის
პირველადი სტრუქტურული ერთეულის
ხელმძღვანელი

თამარ შარაშიძე

(სახელი, გვარი)

თ. შარაშიძე

(ხელმოწერა)

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060169062585017

ბრძანება №740

ქ. თბილისი

07 / ნოემბერი / 2017 წ.

შპს „ბაჯო“ ტყავის გადამამუშავებელი საწარმოს აღდგენა-რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის პროექტზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „ს“ ქვეპუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. დამტკიცდეს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა № 79; 03.11.2017 ქალაქ ქუთაისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილი, ქალაქ ქუთაისში შპს „ბაჯო“ ტყავის გადამამუშავებელი საწარმოს აღდგენა-რეკონსტრუქციისა და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. შპს „ბაჯო“-მ საქმიანობა განახორციელოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის შესაბამისად და უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით (№ 79; 03.11.2017) გათვალისწინებული პირობების შესრულება;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ბაჯო“-ს;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ბაჯო“-ს მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში- საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი

სოლომონ პავლიაშვილი